№ro 3.
D. 3. Stycznia.
PONIEDZIAŁEK.
ROK 1825.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zwycięztwo nad Szwedami otrzymane przez Dębińskiego 1601.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Deszcze i *Wichry* trwaią ciągle. Łodrói iest bardzo utrudnioną przez słoty i popsute drogi. Wczoraj około godziny 4tej, w stronie zachodniej Obłoki przez kilka minut miały kolor *Ognia*, a wprzeciwnej stronie ukazała się *Tęcza*. W niektórych miejscach *Królestwa Polski:* do dnia ostatniego *Grudnia*, deszcz padał codziennie przez dni 77.

Artykuł nadesłany.—Odwiedzaiąc wczoraj tu poraz pierwszy na widok publiczny wystawioną *Menażerją* JP. *van Aken*, znalazłem w niej wiele interesownych i bardzo rzadkich zwierząt. Ubolewać tylko potrzeba, że mu Afisz niegodziwie spolszczono, załączaiąc w nim mylne nazwiska zwierząt i przypisuiąc temże zwierzętom takie przymioty, iakich niemaią. Widzę się przeto zniewolonym do wytknięcia tu ważniejszych uchybień, ażeby Publiczności w błąd niewprowadzać. J tak, Wiwerę grzywiastą *(Viverra Civetta)* nazwano (pod N. 8. w af:) *Kotem zybetowym*. Podobnież i dwie mniejsze Wiwery dostały nazwisko Kotów. Dydelf siwy *(Didelphis murina)* dostał (pod N. 13.) nazwisko *Szczura workowego*, chociaż z Szczurami nic niema wspólnego, i nadto uczyniono go podobnym zwierzęciu, które do rodzaiu Kanguro należy, a z którem tenże Dydelf żadnego niema podobieństwa, chiba to tylko, że ma także worek pod brzuchem do noszenia dzieci. Pod N. 15, zwierzęta Amerykańskie znane pod nazwiskiem *Aguty*, uczyniono naprzód gatunkiem *Swinki morskiej*, a potem chcą, żeby były bardzo podobne *Zaiącom*. Takie sprzeczności są zanadto uderzaiące, i nieczynią tłumaczowi zalety (!) Pod N. 16, młodego, ieszcze roku niemaiącego *Niedźwiedzia Bartnika* przeistoczono na osobny gatunek pod nazwiskiem *Niedźwiedź skalny* (?) Pod N. 20 swojskiego Wilka pospolitego przyprowadzono aż z *Szpicbergu*. Pod N. 26, dwa Kazuary Nowo Hollandskie *(Casuarius novae Hollandice)* nazwano *Strusiami*, wczem mocno skrzywdzono JP. *Aken*, bo te Kazuary są nierównie rzadsze niż Strusie, i tem więcej interesowne, ponieważ obok nich znajduie się Kazuar Azjatycki. Nadto wspomniane dwa Kazuary i pod względem naukowym zasługuią na uwagę, ponieważ stanowią przechodowe ogniwo między *Kazuarami* i *Reami*. Pod N. 29, dwom Sępom biał głowym *(Vultur leucocephalus)*, które są mieszkańcami *Europy*, kazano w afiszu przywędrować z *Egiptu*, i unosić po powietzu barany, gdy tym czasem (mówiąc prawdę) one się żywią ścierwem zwierząt zdechłych. Pomiiam inne mniejsze uchybienia. Właścicielowi zaś tak piękney i widzenia godnej menażerji radziłby należało ażeby w przyszłych afiszach miejsca błędne sprostować kazał— Dr: *Jarocki*.

Ta *Menażerja* zasługuie na liczne odwiedzanie, może dotąd w *Warszawie* nie było razem tak rzadkiego zbioru zwierząt i ptaków.

Szczególniej *Lew* zwraca uwagę, iest tak ułaskawiony, że iego właściciel kładnie swą rękę w paszczę znatury dzikiegozwierza. — Jest także w tej Menażerji dwuletni *Lew* urodzony w *Europie.*

w *Lublinie* dawny Pałac zwany *Szeptyckich*, iuż został przyprowadzony do dawnego stanu i znacznie upiękniony. *Kommissja Wojewódzka* odtąd w tym pięknym gmachu ma Posiedzenia wszystkich wydziałów.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Od Granic Tureckich.

Sułtan odwiedził Wielkiego *Wezyra*, ten zaszczyt zwykle otrzymuie nowy *Wezyr*, tym razem *Sułtan* w obec *Wezyra* dawał rozmaite napomnienia Ministrom. — w *Stambule* zbiiaią tę wieść że *Omer Wryone* opuścił swój korpus, owszem zapewniaią że walczył z Xciem *Maurokordatem.* — *Grecy* są teraz ieszcze bardziej czynnieiszemi niż dawniej, chcąc iak najspieszniej odzyskać *Patras* i *Lepanto*, wyprawa *Egipska* wcale ich nietrwoży, bo są przekonani że aż do następnego *Lata* Flotta *Egipska* niebędzie wstanie walczyć, a nawet zbliżyć się do morza *Jońskiego.* — Potwierdza się że w *Albanji* trwa wojna domowa, iuż wiele tam krwi przelano. — Oddział *Turków* z twierdzy *Modon* wypadł niedawno dla zrabowania przyległych *winnic*, lecz nagle został otoczony przez *Greków*, którzy tych *Muzułmanów* pragnących *wina*, albo w pień wycieli, albo żywcem zabrali, widząc to Turcy z twierdzy, wypadli w znaczniejszej sile, lecz również zostali przywitani, i ledwo przez śpieszną ucieczkę ocalili życie. — z *Paryża.* Terazniejszy *Król Francuzki* iest prawdziwym opiekunem wszelkich *Kunsztów*, wspiera *Artystów* i hojnie nadgradza ich prace; zakupił iuż znaczne zbiory starożytności będące własnością osób prywatnych, poleciło- raz aby wróżnych miastach *Francji* założono nowe *Muzea.* Jest oraz lubownikiem *muzyki* i spodziewaią się że znowu Kompozytorowie *Francuzcy* wrócą do tej sławy iaką się okryli *Dalajrak*, *Mehul* i inni znakomici Mistrze —— Kilkunastu młodych i bardzo maiętnych *Francuzów* przyięło służbę w Kompanji zwanej *Saską*, maiącej zawsze zostawać przy Królu *Hiszpańskim*, który tejże Kompanji iest dowodcą. Pierwszym warunkiem iest, iż tylko wyznaiący Religją *Rzymską Katolicką* mogą należeć do tej Kompanji, kto nie iest *Szlachcicem* nie będzie przyiętym. — w *Kadyxie* pewny *Inżynjer* podjął się zbudować *Okręt* który nie może być uszkodzony przez największą burzę, tylko 4 ludzi trzeba do kierowania całym takowym okrętem. — Już są w całej *Francji* nakazane modły, o szczęśliwe posiedzenia *ciała prawodawczego* które wkrótce będą otwarte. — Prawie nie było przykładu aby który *Artysta* przy pierwszym wstępie na scenie tak udoskonalony okazał talent, iak teraz Panna *Frymont* która pierwszy raz wystąpiła na teatrze *Wielkiej Opery* w *Paryżu* w roli *Julji Westalki*, razem dowiodła że iest doskonałą Aktorką i wyborną Spiewaczką, co bardzo rzadko w iednej osobie iest połączonem, przytem iest to Panienka maiąca twarz śliczną, figurę ukształconą, posiada oraz wiele rozmaitych umieiętności. — P. *Skrybe* ciągle wzbogaca teatra *Paryzkie* swemi nowemi małemi dziełkami, grana teraz iego komedjo-opera, *Nienawiść Kobiet* powszechnie się podobała. — Obrzęd Koronacji *Karóla X* odbędzie się w mieście *Remi*, tylko co do *namaszczenia*, a reszta wszelkich obrzędów i świetnych uroczystości odbywać się będą w *Paryżu*, przeto Król tylko przez 3 dni zabawi w *Remi.* — Dzienniki *Paryzkie* twierdzą że X*c*e *Wol*-

koński przybędzie do *Paryża* z powinszowaniem Królowi *Franc:* wstąpienia na Tron, od N. *Cesarza Ros:* i będzie obecnym na obrzędzie Koronacji. — Wyszły w *Paryżu* Listy *Lorda Byrona* pisane z różnych miejsc do swej Matki, są bardzo ciekawe. — We *Włoszech* także *Deszcze* leią ustawicznie, *Jesień* zwykle przyiemna w tym Kraiu, tego roku była iedną znajnudniejszych, a wielu *Anglików* będących pierwszy raz we Włoszech, twierdzi że nawet w północnej *Anglji* klima iest przyiemnieysze. — Niedostatek gotowych pieniędzy coraz bardziej daie się uczuwać we *Włoszech*, ubożsi obywatele nie są wstanie wypłacać nietylko summ zaciągniętych dawniej, lecz nawet i prowizji, co bardzo zasmuca *Kapitalistów*. Tej iesieni w *Rzymie* niecównie mniej bawi *Cudzoziemców* niż bywało zwykle, a ci którzy tam bawią, są o 10 razy oszczędniejsi, niż ich poprzednicy, nawet od *Lordów Angielskich* niegdyś tak hojnych, trudno co teraz zarobić, dawniej bowiem płacili za każdą rzecz niepytaiąc się o cenę, a teraz targuią się nawet o bilety na widowiska!! — Powszechnie iest żałowaną Hrabina *Orłów* zmarła w *Paryżu*, rzadkie przymioty iej serca zniewalały wszystkich co ią zbliska znali, znaczną część swego maiątku łożyła na wsparcie cierpiącej ludzkości. —— Po 8mio dniowej przerwie, znowu dano Operę *Frejszys* na Teatrze *Odeon* w *Paryżu*. Poczyniono w niej znaczne zmiany, stosuiąc ile możności rzecz do *Sceny Francuzkiej*, żeby zaś ieszcze bardziej zainteresować publiczność, Dyrektor Teatru przyiął iedną z ról, co pomnożyło powszechną ciekawość. — Słychać że układy rządu *Francuzkiego* z wyspą S. *Domingo* przyjdą do skutku. — Jeden z Kupców *Paryzkich* nieznalazł na swem biórku *biletu bankowego* na kilkaset franków; Służący, zawsze wierny, próżno się uniewinniał że nie wziął tego papieru, gdy iednak na niego tylko padało podejrzenie, domyślił się że *Pudel* był mimowolnym złodzieiem, dano przeto *Pudlowi* na womity i w krótce wyrzucił ów bilet, a przytem inne papiery i próbki sukna; chociaż bilet był zżuty, iednak *Bank Paryzki* przekonawszy się o tem zdarzeniu, wypłacił summę Kupcowi. z *Niemiec.*

D. 21 z. m. w mieście *Gotha* obchodzono pamiątkę 300 letnią założenia tamecznego *Gimnazjum*. — Arcy Xże *Rudolf* Kardynał Arcy Biskup *Ołomuniecki*, Brat Cesarza *Austrjackiego*, wrócił z *Wiednia* do stoliey swej Archidyecezji. — w *Hanowerskiem* iuż od kilku miesięcy deszcze ustawicznie padaią, goścince są przezto tak zrujnowane, że podróży odbywać niepodobna, powódź w wielu miejscach pozrywała tamy które trwały od lat 100, a to stało się przyczyną zniszczenia znaczney ilości *młynów* i *rękodzielni*. D. 23 m. z. w okolicach miasta *Hanoweru* trwała okropna burza, znowu szkody są bardzo znaczne. — Część miasteczka *Elżo* spłonęła przez pożar, który powstał przez zapalenie stodoły; Służąca chcąc się zemścić nad swym Panem, podłożyła ogień, a wiatr gwałowny niedozwolił ratować; zbrodniarka iest uiętą i będzie najprzykładniej ukaraną. — Dnia 17 z. m. gdy Królewna *Niderlandzka Marjanna* wieczorem odprowadzała *Królowę* do iej sypialnego pokoiu, postrzegła że tenże pokoj iest zalany wodą; niechcąc zatrwożyć swej dostojnej *Matki* zniewoliła do zostania w salonie, a sama troskliwie usiłowała dojść przyczyny tej powodzi, w krótce pokazało się że *Garderobiana* zapomniała zaszrubować *rur* któremi woda bieży do pokoiowej *łazienki*, a przez to gdy pompowano wodę, ta przepełniwszy wannę, rozlała się w pokoiu. — w *Dyseldorf*

woda na *Renie* tylko na kilka cali opadła, niektóre domy drewniane tak długą będące zalane wodą iuż się rozwaliły. — D. 17 z. m. w wielu miejscach w *Niemczech Południowych* biły pioruny. — Pierwszy Sejm prowincjonalny *Pomeranji Pruskiej* i wyspy *Rugji* trwał przez 10 tygodni w *Sztetynie* a d. 18 z. m. ukończył się szczęśliwie. — Na Sejmie *Królestwa Saskiego* zmniejszono wydatek na wojsko o 60,000 talarów, pomnożono zaś znacznie dochody dla Szkół, dla Instytutów dobroczynnych, dla Bibljotek publicznych i. t. p. — *z Londynu.*

Jeszcze gazety codziennie donoszą o niezmiernych szkodach wynikłych przez okropne burze na morzu i na lądzie; wiele osób widać w żałobie, gdyż utraciły krewnych którzy potoneli przez rozbicie kilkudziesiąt okrętów. — *Lord Strangford* były Poseł *Angielski* w *Stambule*, niewstąpił do *Paryża*, i iuż przybył do *Londynu*. — Król znaczną część zimy przepędzi w Zamku *Windsor*. — Niedawno w *Liwerpol* powstała wrzawa w teatrze, wszystkie ławki, krzeła, a nawet wiele kulis zostało połamanych; rzecz szła o to, że Dyrektor teatru oddalił Spiewaczkę Pannę *Kramer*, zato iż niedopełniaiąc kontraktu, śpiewała na obcym *Koncercie*, iedna część publiczności była za *Dyrektorem*, a druga za *Spiewaczką*, koniec tej intrygi iest taki, że Spiewaczka utraciła dobre miejsce, a Dyrektor wiele stracił na reperacją kulis, ławek etc. — Sławny Biegacz *Tawesend*, niedawno wygrał znaczny zakład, uszedł bowiem w 6ciu dniach, 432 mil *Angiels:* —

DONIESIENIA.

Browar z kompletnemi statkami, najwygodniejszemi zabudowaniami, wyrabiaiący dobre Piwa Dubeltowe, maiące pokup, z Gruntem ornym, Ogrodami, Łąką, położony w pięknem miejscu nad Rzeką w M. Makowie W. Płockim pod N 298, z wolnej ręki każdego czasu do sprzedania, Pretensorowie racą się zgłosić po bliższą wiadomość do Drukarni Kuriera, lub w prost do Właściciela w Zdunach pod Łowiczem mieszkaiącego. —

Od Każdego czasu są dopuszczenia 3 Pokoie z Kuchnią, Górą osobną, Piwnicą, Stajnią i Wozownią, lub bez, iak się podoba, na pierwszem piętrze w officynie w dziedzińcu przy ulicy Królewskiej pod Nr 1074 w tym samem miejscu po prawej stronie można się dowiedzieć o warunkach. —

w Kontynuacji Licytacji kopersztychów i Rycin w Warszawie pod Nr 484 przy ulicy Miodowej, wystawiony będzie dnia 5 Stycznia r. b. na przedaż publiczną od godziny 9 rano, Oddział Ksiąg sztuk pięknych, i takowy szczegułowo codziennie sprzedawany będzie. Stani: Modzelewski i Komor:

Pewna osoba życzy wejść w obowiązek Guwernera na prowincją, posiadaiąca iązyk francuzki i nauki wszelkie; życzący takowego uda się do Kantoru podpisanego na Krako: Przedm: pod Nr 432 *Wolski.*

Młodzieniec, ukończywszy Uniwesytet z zaletą, maiący chlubne, usposobienia swego w rozmaitych ięzykach i kilkoletniego nauczycielstwa dowody. Przyiąłby obowiązek domowego nauczenia młodzieży. Dowiedzieć się można w Drukarni Kuriera.

Dom pod Nr 999 w Warsz: przy ulicy Krochmalnej położony, wskutek Wyroku prawomocnego, działy między Dziedzicami niegdy Florjana i Katarzyny Łubów nakazuiącego, sprzedany zostanie przez publiczną Licytacją przed W. Uiazdowskim Sędzią w T. Cywil: Wctwa Mazo: Termin do Licytacji ostatecznego przysądzenia na dzień 5 Stycznia o godzinie 4ej z południa wyznaczonym został; która się zacznie od summy 11,090 złpol: gro: 20 iako resztuiącej z szacunku przez biegłych przysięgłych po odtrąceniu 20 letnich czynszów ustanowionego, scheda nieletnich na gruncie pozostać może przy nowo nabywcy, inne warunki są do przejrzania w Kancelarji W. Podbielskiego Pisarza Trybu, i Malinowskiego Patrona przy ulicy Leśno Nr 737 mieszkaiącego.

Kamienica Nr 1244 Lit. A przy ulicy Bugno obok Grzybowa. Druga Nr 1411 przy ulicy Zielnej, z obszernym Placem i Budami przez Jzraelitów żelastwem handluiących wynaiętemi, z wolnej ręki do sprzedania; chcący nabyć zgłosi się na miejsce tego domu; gdzie każdego Czwartku z właścicielem widzieć się można o godzinie 12 w południe.

Teatr. Jutro Komedja *Szlachcic Staropolski, czyli modny Ton.*